

REVISTA ORĂŞTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu să inapoiștă. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele să plătesc înainte.

Ei și alții.

Care Român nu știe astăzi ce va să zică sub fericita domnie ungurească a sta în temniță? O știe fiecine! Acuși nu mai avem sat din care să nu fi fost un intelligent ori vr'un țaran închis pentru românișmul seu. Ear' cum ne merge apoi tuturor în temniță, o știm din cele multe scrise în anii din urmă despre frații nostri ce i-au avut partea. În numărul de față al «Revistei» încă avem nenorocirea a da o descriere despre viața de prinsoare. E vai de ea. Două ore pe zi îngăduință să ești din cușcă, și și atunci sub paza pandurului, încolo mcreu sub zăvor, oprit de-a încerca macar să-ți faci voe «bună», ci ținut în tăcere și duhoare, ziua și noaptea întreagă, luni și ani de-a rîndul. Să cercetezi pe cineva nu 'ti-se dă voe, să te cerceteze alții pe tine, asemenea nu! Mâncare de robi ordinari, să peri de foame cu ea.

Ear' în fața acestor triste adevăruri, Ungurii nostri cântă în urechile Europei, că temnițele lor sunt palate, ear' viața în ele, curată fericire!

Era însă un timp, când și Ungurii erau stăpâni de alții cu mâna tare, de Austriaci, dela 1848—1867 mai ales.

In vremea aceasta cine umplea Europa, dragă-mi-te Doamne, cu țipete desnădăjuite, contra «tiraniei» nemăște, care-i strînge până la sânge! Erau vremuri grele de tot, spun ei, țeara era apăsată de absolutism, cât Doamne feri! Să mai ales nația lor «cavalerescă»!

Ei, chiar dacă așa ar fi, că să fi fost greu «jugul» absolutismului, de sub care însă noi avem atâta lucru bune și când mai puteam răsufla și noi, — n'ai avea să te miri. Sub domnia absolutistică e greu, mai ușor e sub domnie «constituțională». Ear' ca să vedem cum de greu era jugul absolutismului

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt și trimite la adresa: „Minerva“ Institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

nemțesc, să dăm voe unui bărbat ungur de frunte, să ne spună. Jokai Mor, scrie în foia sa «Nemzet», la începutul acestei luni o aducere aminte de pe acele vremuri. Spune cum erau foile lor prijonite dacă scriau contra stăpânirii și cum îndată și pedepseau. Pentru un articol scris în 1863 de Zichi Nándor în „A Hón“ a fost pedepsit și Zichi și Jokai, care era redactor, la câte un an prinsoare de stat! Să Jokai descrie traful seu din prinsoare:

«Pe vremea aceasta — spune Jokai — eu eram singurul prizonier în Casarma Iosefină (în Buda). Dar' aceea doar' nu era prinsoare! Soldații se purtau cu mine de tot prietenesc. Comandantul piaței, colonelul Haymerle, m'a primit cu toată bunăvoie, a deschis pe seama mea cea mai frumoasă odă spre stradă, ear' odaea vecină aștepta pe ortacul meu. Colonelul era o figură de vicișan ungur: glumeț, povestitor și vesel. Cum aflat că sunt sculptor, și (cum robiu trebue să se deprindă cu ceva), că vreau să sculptez în prinsoare, 'mi-a împrumutat îndată toate unele lui de sculptat, că și el era pătimăș sculptor. (Aici am gătit din lemn bustul soției mele). După ameza venia la mine, mă smulgea de lângă masa mea de scris: »Ean lasă, nu mai lucra, vină cu mine la primblare!« Să mă ducea cu el printre dea-luri. Când aflat că soția îmi locuște în »Dealul Șvabilor« 'mi-a zis: »Ei bine, mergi de-o cercetează, să nu se întristeze biata femeie; du-te la ea la cină, decât să duci, pro forma, și pe părcălab cu d-ta.« M'am folosit de îngăduință; părcălabul încă era un om tare de treabă, tată a 6 copii.

Pe lângă aceea puteau veni la mine să mă cerceteze, și și veniau în număr mare, și pe doamne eu le petrecam pe trepte în jos până la trăsurile ce le așteptau în stradă. Beniczky Lajos 'mi-a și zis: »Dar' prinsoarea aceasta a ta, nu plătește nimic; nu este în ea nici un pic de poesie...« Ear' peste câteva luni au fost grațiați amândoi.

prins: rîvna cea mai grozavă a femeii este de a fi frumoasă, adecă de a plăcea.

— Ean' las, las, a plăcea este lucru omenesc, și bărbății au această patimă, dar' sunt mai ipocrizi.

— Da, de căt nu așa de mult ca femeile. Nu credi însă că vă fac vre-o vină pentru asta. Dar', mare îmbulzală! O să ne rătăcim; dacă voiți, dați-mi brațul.

Fiind înghesuală, căpitanul rămânea adesea mai în urmă, colonelul își urma cu îndărătnicie planul; ba și strîngea mâna Aristiței cu brațul, ba și zimbia și-i șoptea vorbe dulci, apropiindu-se căt mai mult de dinșa. Intr'un loc unde era desime, apucă repede pe o alea lăstralnică, așa că Stănilescu le perdă urma. El îi tot căută prin mulțime, căci stia că Tîței nu-i plăcea aleele lăstralnice; mai era și cam scurt de vedere, așa că trebuia să se uite lung până să-i cunoască. Ear' colonelul avea teoriile lui, în asemenea chestii; anume: «Să mergi căt mai repede; trăgăările nu sunt bune; femeilor, chiar când iubesc, tot le place să le iei cam cu asalt, doar' sunt strănește de ale Sabinelor». Să astă teorie nu-l dăduse nici-odată de smintea-lă.

— Ne-a pierdut paznicul, zise colonelul sărutându-i repede mâna! Quels gens incomodes que les maris!

— Valeu! ce-i asta, colonele, încotro apuci, zise Aristiță cu glas molcom și alintat.

— Ce, 'ti-e frică, poate crezi că vreau să te fur! Cât sunteți de sărete, nici-odată nu vreți să ziceți singure întâiuvă cuvânt, ori măcar

acestea le spune azi cu propria subscriere un bărbat ca Jokai. Să acum pofteașcă fiecare și facă asemănare între tractarea de care ei aveau parte pe vremile când alții și stăpâniau, și aceea de care ei ne învredniceșc pe noi, când ei sunt ajunși stăpâni «constituționali».

Atât erau de strîns ținuți, că ei singuri spun că aceasta era numai joc de-a încisoarea, cât nu puteau afla în ea nici o «poesie», — și, bagseama, ca nu cumva și ai nostri prizoneri să se poată după vremuri plângă de aceasta, ei pun în viață robilor nostri «poesie» de le poate fi!

Sfîntirea bisericii dela Cebea.

Zilele de 19, 20 și 21 Sept. n. au fost pentru poporul gr.-or. român mai ales din părțile Zarandului, prilegiu pentru a-și arăta simțemintele sale de alipire către biserică.

Fiind să se sfîntească Dumineca trecută, noua biserică dela Cebea, Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul, s'a hotărât a deascultare rugămintelor poporului credincios, de-a merge însuși să săvîrșască sfîntirea.

Aceasta a dat prilegiul cel mai bun poporului, ca în aceste vremuri de prigoniere a bisericii din partea cărmuitorilor păgâni ai acestei teri, și de încercări de-a rupe tocmai poporul și a-l înstrânsa dela biserică, — să deo văzute semne chiar contrare, de finere cu tărie și alipire la biserică!

Si aceasta a și făcut-o poporul gr.-or. român din conitul nostru, pregătind o primire frumoasă capului bisericii sale, în tot drumul până la Cebea și înapoi.

La Deva, unde Exc. Sa Metropolitul a părăsit trenul, pentru a merge mai departe cu trăsuri prin Zarand, la Cebea, s'a început primirea sărbătoarei Sâmbăta trecută dimineața. Preoțimea din tot jurul a grăbit a fi de față la sosirea în frunte cu dl administrator al tractului Deva, Avram Păcurariu, protopopul Iliei, întimpinându-l cu un salut

de bucurie și cu asigurări de credință către biserică al cărei păstor înalt este.

Plecând din Deva în toate comunele prin cari trecea, era primit cu porți de triumf, făcute din verdeață și cu inscripții de »Bine ai venit«, »Intru mulți ani stăpâne« etc.

La Șoimuș, (tractul Geoagiu I.) aștepta dl protopop al tractului V. Pipos cu preoțimea salutând pe E. Sa pe hotarul tractului lor.

La Crăciunești, cea dintâi comună în tractul Zarand, era adunată preoțimea acestui tract în frunte cu dl protopop V. Dăorian, care a ținut vorbirea de binevenire.

De aci apoi mai departe, prin comunele următoare: la Băiță, Ormindea, Vălișoara, Luncoiu, Brad, etc. până la Cebea, peste tot locul poporul nu numai din comuna cea mai apropiată de drum, ci și din cele vecine, era adunat cu preoțimea în frunte, spre a-și arăta alipirea sa la sfânta biserică, prin salutarea cu respectul cuvenit, a capului bisericii.

Pe la orele 10 ajungând în Băiță, E. Sa a fost întâmpinat de preoțimea din loc și jur și salutat cu respect. Descălecând apoi la casa lui notar Moldovan, li-s'a servit dejunul, cu multă prevenire și onoare. Dl notar Moldovan și stimata d-sale soție, ajutați de domnii Dr. C. Moldovan și amabila d-sale soție tinere, au făcut onorurile aleșilor oaspeți.

De aci au plecat mai departe spre Brad. În Brad era ridicată o poartă de verdeață la intrarea în oraș, alta în fața gimnasiului român gr.-or., unde a fost salutat de directorul gimnasial și corpul profesoral.

După ameza E. Sa însoțit de tot mai mare număr de preoți ce se alăturau în drum convoiului, a plecat la Cebea, unde a fost primit de dl preot al locului I. Jurca, și mult popor, și unde s'a servit lithia.

De aci a plecat la Baia-de-Cris, unde avea să petreacă noaptea. În Baia-de-Cris l-a întâmpinat poporul credincios și dl avocat G. Candrea i-a ținut vorbirea de întâmpinare, ear' seara i-au făcut conduct cu torțe și la cuartierul tinerei student iurist Candrea, i-a ținut E. Sale o vorbire.

de ce-ți tremură glasul? De ce adecă vrei să ascunzi o patimă, care ne poate face pa amendoi fericiți? Ce crimă facem? Iubirea e mai puternică de căt ori-ce, ea covîrșește toată ființa noastră, asupra ei cadă toată vina, noi nu suntem decât robii ei. Zicând asta o sărută. Ea nu se feră, ci par că se lipă și mai tare de colonel.

— Așa-i, Tiță, inimile noastre s-au înțelese?

— Da, zise încet și molcom, însă mă spariu când gândesc.

— N'avem vreme de pierdut; trebuie să prubului cum ne-am întâlni, că mai curênd; de aceea, mâne prefă-te că ai migrenă, eu am să-l chem la club; cum îi place biliardul, are să se ieje cu jocul și are să mă aștepte; cum a ești el, să fi în colțul strădei, o cupă are să te aștepte, ai s'o cunoști de pe aceea că va sta drept la colț. Să te sui! Vii? Imi dai cuvântul?

— Știi eu, zeu 'mi-e teamă; e ceva prea necunoscut pentru mine.

— Vezi? Atunci e cea mai bună dovadă că nu mă iubești; în iubire se cere și oarecare curație, oare-care risică, tocmai asta e cimentul iubirii: unde nu-i primejdie nu-i plăcere. După mine lipsa de primejdie e principala de ce mai toate iubirile se sting și nu durează în căsătorie.

— Hai să-l întâlnim, zise Aristiță.

— Până ce nu-mi-i făgădui, nici nu gândesc.

— Ei bine, pe răspunderea d-tale am să merg.

— Da, da, pe a mea.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“**Lac-oglinde.**

Iozemiti, Iozemiti, vale tainică și dulce, Pe-al tău sin ca de mătase nemîșcat și pacinic luce Lac-oglinde, cu-a sa față netedă ca un cristal Vecinic limpezi și lui ape, vecinic fără nici un val! —

Călătorii spun că lacu-i o minune nestimată, Resfrângend și stânci și arbori în oglinda sa curată Fără ca, de cănd e lumea, cineva să-i fi zărit Apa tulbure vre-odată și-al seu luciu încrețit!

Lac-oglinde 'n nepăsare și 'n eternă liniștere, Cred că tu ai văzut multe și-ai rămas în neclintire, Dar' o clipă de-a resfrângere starea sufletului meu, Tu te-ai tulbura îndată și-ai fi tulbure mereu!...

Veronica Micle.

Căpitelanul Stănilescu.

Nuvelă de *Sofia Nădejde*.

(Urmare).

In grădină 'l-au întâlnit pe colonel...

— Dar' târzii vă arăta! Sigur coconică e de vină. Dumnealor nici odată nu sunt gata la vreme: ori căt ar fi de frumoase, tot ar voi să fie și mai, totdeauna le rămâne căte un bold, căte-o spelcă, ori căte un faldur de

In ziua următoare, Duminecă, deja de dimineață, trăsurile încărcate cu inteligență română din toate părțile, nu mai încetau să sosă la Cebea. Sute de trăsuri se adunaseră pe sesul de lângă frumoasa biserică, și mii de oameni umpleau largul loc împrejmuit cu zid, din jurul bisericii. Erau Români, popor și inteligență, din tot Zarandul și un frumos număr de Moți din Munții Apuseni, îndeosebi rudenii de-a lui Avram Iancu.

In vederea îmbulzelii celei mari, și pentru încungurarea nerăndurii, s'a cerut ajutorul pompierilor voluntari din Baia-de-Criș, cari au venit de-a făcut serviciu de poliție, în toare de răndueală.

Pe la orele 9 Exc. Sa Metropolitul, însotit de asesorul consistorial Mateiu Voilean, directorul seminarial Dr. R. Roșca, protopopii I. Papiu, V. Dărmian, Avram P. Păcurariu, preotul locului I. Jurca și alții 15 preoți din tract, a sosit între sunete de clopoțe și buiburi de treasuri, pentru sfintirea sărbătoarească a bisericii.

S'a săvîrșit toată ceremonia prescrisă, încungurându-o de trei ori cu sfânta evangelie și întrând apoi în lăuntru pentru facerea slujbei de sfintire. Spațioasa biserică s'a umplut cu desăvîrșire cu aproape numai inteligență, pe care o slobozea pe rînd paza de pompieri dela cele două intrări, ear' poporul, vre-o 4—5000 aștepta, între și afară de zidurile ce o împrejmuesc.

După ceremonia de sfintire, încheiată pe la 12 ore, E. Sa Metropolitul a ținut o vorbire publicului de față, lăudând poporul credincios al acestei comune, care a dat un semn atât de strălucit de dragostea sa de jertfă pentru sfânta biserică, ridicând un monument cu adevărat marej, credinței sale și lui D-zeu. Laudă pe protopopul tractului și pe preotul locului, sub a căror pastoriște și sub a căror priveghiere s'a înălțat acest monument, laudă pe primarul și primăria comunei, care și ei au dat ajutorul ce li-s'a cerut, etc.

După vorbirea primită cu întreite urări de «trăiască», a urmat cetirea documentului de sfintire: un document de 2 foi, pus în table prețioase de plus roșu cu forme și inscripție aurită, prin care se adeveresc sfintirea acestei biserici, prin subscrierea documentului de E. Sa metropolitul, de protopopii și preoții (20) ce au servit la sfintire. Documentul apoi s'a dat dlui protopop tractual spre mai departe dare în seamă și păstrare.

Incheiată fiind prin aceasta toată ceremonia de sfintire, a urmat sfânta liturgie. La locul său, deja la început, au fost mai mulți clerici absoluci sfinti pentru anumite trepte clericale,

și anume dnii: Ales. Draia (din Cristior), sfînt cetet, Aron Roman (din Luncoiu-de-sus), ipodiacaon, Petru Rimbaș (din Brad), diacon și Stefan Albu (profesor, Brad), sfînt întru preot.

După serviciul d-zeesc, sfîrșit pe la orele 2 d. a. a urmat masă comună într'o baracă ridicată anume, sub vestitul Goron al lui Horea. Au luat parte vre-o 250 persoane, într'o singură coloană. Era o masă de tot lungă. În fruntea ei, sub goron, era pe un fel de podiu, ridicat mai sus ca partea încolo a mesei, E. Sa metropolitul cu cei mai apropiati ai sei. A ținut masa dela 2—5 după ameazi. S'a rostit mai multe vorbiri, între cari cea dintâi a Exc. Sale pentru Maiestatea Sa Impăratul Rege, apoi a preotului local Jurca, pentru Excelența Sa, și altele.

Atât în decursul serviciului d-zeesc, cât și în vremea banchetului, poporul care nu s'a depărtat din loc, era mereu și mereu în cete împrejurul mormântului marelui nostru Avram Iancu, mormânt simplu, îngrădit cu lemn, care acum era îngrijit, ridicat frumos și împodobit cu cununi de flori. Crucea simplă, de peatră, era vopsită și ea din nou, și încununată cu flori. Admirau cu toții acest mormânt iubit, ce ascunde în sinul său pe un erou atât de desinteresat, un martir atât de adevărat al causei impălatului nostru neam.

Ridicându-se dela masă, E. Sa a fost petrecut la plecare de valuri de popor între urări de «trăiască!». Era pe la orele 6 seara când E. Sa a plecat însotit de suita sa, la Brad, unde a petrecut noaptea la casa dlui protopop V. Dărmian.

In ziua următoare, Luni, E. Sa a plecat însotit de protopopul Zarandului și mulți preoți spre Deva. A ajuns în Deva pe la 11 nainte de ameazi.

In capătul orașului la poarta triumfală l-au întâmpinat mult popor cu un număr însemnat de preoți și învețători. Dl paroch G. Nicoară l-a binevenit și E. Sa i-a mulțumit mișcat. În Deva a avut quartir în casa dlui August Nicoară. Nu mult după ce a descins la quartir, a mers de-a vizitat biserică din Deva. La poartă l-au întâmpinat preoți în ornate bisericești, ear' dl jude Moțiu l-a binevenit. In biserică E. Sa a mulțumit comitetului și poporului pentru primirea plăcută ce i-au făcut. In biserică o fetiță i-a oferit un mic buchet de flori cu tricolor românesc.

După biserică Exc. Sa a făcut vizită dlui vicecomite și inspectorului regesc de școale Réthi.

La quartir a fost prezentată preoțimă din toate tractele comitatului Hunedoarei, prin dl protopop al Iliei, Păcurariu, și prin dl admini-

nistrator al Dobrei. Tuturor li-a mulțumit pentru frumoasa primire. Dintre preoți dl Petru Popoviciu din Săcămaș a primit brâu roșu pentru meritele bisericești. Dinsul a făcut biserică din Brîznic.

După primirea inteligenței din Deva, s'a luat prânzul la masa dlui August Nicoară.

La masă pe lângă suita Exc. Sale au fost dnii Moț, Simionăș, Ciat, Dr. Moț, Dr. Horváth, protopopul Iliei, Zarandului, Dobrei, și dintre preoți cățiva.

Dl vicecomite cu protopretorul Csulai și dl Réthi i-au intors Excelenței Sale visita.

La 6 ore seara corul din Deva i-a făcut o frumoasă serenadă. D-șoara Valeria Avram, coristă a salutat pe Exc. Sa în numele corului dându-i un buchet foarte frumos și mare cu pantă tricoloră. Seara cu trenul accelerat a plecat la Sibiu.

Din lipsa de spațiu, n-am putut cuprinde în număr de față mai multe amenință despre primirele în toate comunele. Trimîndu-ni-se însă, le vom face loc pe rând, precum vom publica și istoricul pe scurt al bisericii însăși dela Cebea.

Visita Maiestății S. Împăratului nostru la București.

Săptămâna viitoare e săptămâna de întâlniri de capete încoronate, cum numai mai rar!

Luni, în 27, se întâlnesc, precum se știe, trei domnitori la Orșova, Maiestatea Sa Împărat-Rege al nostru, cu Regele României și Regele Sârbiei, la deschiderea Portilor-de-fer.

Marti, în 28 Septembrie, Maiestatea Sa Împăratul nostru, va sosi dela Orșova la București, spre a visita pe M. Sa Regele României și capitala sa, București.

Primirea se va face cu o paradă din cale-afară mare! Îndeosebi parade și manevre militare.

M. S. Regele României cu ministrii sai, va primi pe M. S. Împăratul la Craiova, cel dintâi oraș mai mare înspre Orșova. La București apoi, îi vor întâmpina pe amendoi, cu toate onorurile militare și civile.

La apropierea trenului imperial, de întăriturile dela fortăreața Chitila, bateriile No. 1 și 2 cu tunuri de cetate, și o baterie cu tunuri de câmp vor trage salve; ear' bateriile dela pirotechnie și arsenal, vor urma trăgând 101 tunuri.

Pentru a vedea toate paradele acestea neobișnuite, peste 50 de foi mari din toată Europa: din Anglia, Germania, Franța, Rusia, Italia, Austria, etc. și din afară de Europa, din America chiar, își trimite pe aceeași zi raportorii lor la București ca să le descrie ce a văzut. Mari foi literare germane și franceze au trimis fotografii anume, să fotografieze chipurile cele mai mărețe ale acestei primiri, pentru a le putea tipări în foile lor și a le arăta lumii!

atunci instinctiv voi să se dea îndărăt, dar nu mai era timp; cupeaua plecă repede.

Pe la unsprezece Aristița s'a întors, să culcat repede; când veni Alecu, o creză adormită, atâtă de bine și să se prefacă.

Nu voia cu nici un preț ca el să-i turbure amintirile plăcute. Nici urmă din slabele muștrări ce o încercaseră ziua. Plăcerile unei iubiri opriți întunecaseră de tot glasul conștiinței; nu avea în gând de căt sărătările mușcătoare ale colonelului, de căt șoptele dulci, linguisătoare și desfrâname ale acestuia, și toate îi sunau în susul ca o muzică prea plăcută.

Intr'una asemenea iubirea ce-i arătase bărbatul său dela început, de cănd o văzuse, cu dragoste colonelului: nu găsea nici o potriveală. Iubirea blandă și sficioasă a căpitălui nu semănează de loc cu iubirea îndrăsneață, chiar obraznică poate, a colonelului; dar simțirea ei aprinsă și bolnăvicioasă nu pricepea alt soiu de iubire. Stănilescu n'io întelesește, nu zicea chiar ea: «N'am fost unul pentru altul, ce-i de făcut? Lui îi trebuia o femeie prostă și rece. Eu nu puteam să-l cunosc la 17 ani că nu-i de mine, vina lui de m'a cunoscut că nu sună de dinsul. Acuma, întemps-e se ce să-i întempsă».

A doua zi Aristița începă a juca mai temeinic rolul temelilor cari însăși; cam mănoioasă zise:

— Ei! te-ai dus aseară cu graba și te-ai întălnit cu zăbava, asta nu-i minciună; aşa îmi faci totdeauna!

Nu sunt vinovat, Tiță, colonelul m'a rugat să-l aștept numai de căt că are să mă roage de ceva. Stii cum îi așteptarea, poate vine acușit, poate acușit, mai stăi o leacă, până ce eată se fac unsprezece; în sfîrșit a venit,

PACEA LUMII

Primejdia în Constantinopol.

Din Constantinopol fug sute de creștini și își caută prin alte orașe și părți de țară, scut, de teama unui nou măcel. Teamă vine de acolo, că săptămâna trecută Sultanul ar fi dat poruncă și s'ar fi făcut toate pregătirile militare de lipsă, ca să se facă o scaldă de sânge generală! Pera să fie bombardată și întreg orașul nimicit! Si cum în apele din apropierea Constantinopolului e plin de corăbii de război strâine, de-a celorlalte puteri din Europa, Sultanul a spus, că îndată ce acele corăbii vor trece prin strîmtarea Dardanelor, apropiindu-se de capitala sa, nici un creștin nu va rămâne în viață și nici o casă nedărămată! Corăbile turcești de război stăteau gata și toată armata pregătită!

„Satisfacția“.

Șișești, 21 Sept. 1896.

Onorată Redacțione!

Ca să aveți un nou argument despre aceea, cum pricpe oamenii dela «Tribuna» datorința lor de publiciști, vă alătur aici declarațunea ce li-am fost trimis în cauza cu «procesul verbal», publicat de căvalerii lui Iuliu Coroianu.

Declarațunea, făcută de ei și atribuită mie, a publicat-o întreagă, ear' când vine rectificarea mea, o sucesă și răsucesă, și nu o publică.

Pe ce basă a publicat acea declarație inexactă, și pe ce basă a refuzat publicarea declaraționii rectificate?

Quod uni iustum, alteri aequum.

Acestea însă sunt lucruri necunoscute la «Tribuna».

On. public cetitor poate să vază, cătă deosebire este între declarațunea mea genuină și între cea compusă de numiții domni. Eu i-am fost rugat să iee în scris vorbele mele, fiindcă fiecare cuvânt își are însemnătatea sa. N'au voit, și așa au redactat d-lor declarațunea, care vrea să fie o găurice de şorecă pe seama clientului lor.

Dr. V. Lucaci.

Eată declarație ce trimisesem redacționii «Tribunei»:

On. Redacțione,

«Procesul verbal», publicat în nrul 190 al «Tribunei» nu reproduce exact declarațunea mea, de aceea o rectific în următoarele:

• Cele scrise de mine sunt adevăruri, și constatare de fapte îndeobște cunoscute, deci cererea de satisfacție nu are loc. Cu satisfacție sunt datori dumnealor, nu mie numai, ci naționiile întregi.

știi ce era? M'a rugat să nu fiu aspru, are un nepot dat în judecată și fac parte din consiliu, înțelegi cum e chestia. Puteam să nu-l aștept? Si el la rîndul lui îmi poate fi de mare folos.

Pentru asta să stai o noapte, să mă bolnavă și să nu vîi căt mai curând? Las, mă rog, zi mai bine că nu te-ai putut deslipi de biliard, ardă'l focul.

Așa, crezi că mie nu 'mi-a părut rău că te-am lăsat bolnavă? Aseară la club mai auzii una: colonelul, pe căt am înțeles, trăeste cu femeea maiorului.

Tiță se întoarce repede spre fereastră, facându-se a căuta ceva spre a ascunde o roșeală trădoare ce se asternă pe față-i. Cu glas schimbă zise:

— Altă grije nu vă bate de căt să scoateți cozi femeilor. De unde știi că nu sună minciuni? Colonelul căt e de fanfară e în stare să se laude, spunând minciuni.

— Doar' nu 'mi-a spus el. Vorbeau ceiai-lor oficeri, și lăsară a se înțelege că trăeste cu femeia unui oficer; la noi sună cam puțini însuși: și pe urmă mai toate nu sună ceva soiu: a maiorului e cea mai frumoasă.

— Ce mai frumeseță: o fată spălcăită, un boț cu ochi, mai știi și tu ce-i frumos!

— Eu nu zic, dar așa aud; dar la urmă să te superi, rareori o femeie găsește pe alta că-i frumoasă, totdeauna trebuie să-i scoată vre-un cursur.

— Alecele, nu mă stîrnă; ce poate crezi că mă spară? Poate că-i place; poart-o sănătos.

— Imi pare rău, n'am gădit să te jignesc căt de puțin. Bietul maior e om de treabă; cum de nu pricepe, doar' nu-i om prost! Ce nenorocire! Nicic nu-i mai grozav de căt să fi înșelat. Eu în locul lui, m'a împușcă; știi

Nu le fu greu să-l întâlnescă, Stănilescu se tot uita în toate părțile, doar' i-ar zări.

— Dar' bine, căpitan, ce dracul? Unde te rătăciști, crezi că avem picioare de olac? Te căutam de un cias, coconița era nemăgnăiată că te-a pierdut.

— D-voastră pe mine și eu pe d-voastră. E multă lume și de-odată v'am rătăcit.

— Nu știi cum ești, frate, în urma noastră și se ne perzi din vedere, zise Aristița cu jumătate de glas.

Ei da, iartă-l și d-ta, erau atâta de duduci frumusele că i-au rămas ochii ba la una, ba la alta.

— Vezi, Alexandre, e nepoliticos, poate dl colonel n'are vreme, a trebuit să-i facă năcăz; din pricina ta am fost nevoiți să cutremurăm grădina, doar' te-om găsi.

— Ai coconiță, îmi pare că mă credeți atât de rău crescut! A îndatorii pe cineva, și mai ales pe d-voastră, nu-i nici-odată un năcăz. Ei! căpitan, poftim, ia'-ti cocoana, de altă-dată păzește-o mai bine. Hel hel hel nu de un moșneag ca mine; de alții mai tineri.

De cum se despărți de colonel, o prinse pe Aristița o mușenie; vorbele bărbatu-seu îi spărgeau auzul, și venia să-și

Ear' în special dl Coroian are de a-și regula înaintea mea unele afaceri de natură foarte gravă și delicată, și numai după ce va primi dela mine absulutor, poate să pășască cu pretensiuni în chestie de onoare.

Aceasta a fost, și aceasta este declarația făcută de mine.

Vă rog să publicați rectificarea aceasta în proximul nr. al «Tribunei».

Băsești, 12 Septembrie 1896.

Dr. V. Lucaciu,
par. Șișeștilor.

Cronică scandaluoasă.

Mult pot puțini buni împreună. Pe Dumineca trecută, 20 Sept. n., era să fie «ceva» la Sibiu, un fel de «conventicol», dar nu de-al «băieților», ci de-al «bărbăților». O stiam aceasta deja în săptămâna trecută, dar n-am spus-o publicului, ca să nu zică «Tribuna» că «denunțăm» și împedecăm pe oameni în «lucrarea lor. Acum suntem după planuitul conventicol, putem să vorbim fără a-l primejdui. Dl Dr. Rațiu, adeca, conchimase la sfat pe membrii comitetului național de care d-sa se mai credea spriginit, adeca de cei-ce au subscris «Manifestul» cu d-sa alătura. *Afara de dl Iuliu Coroianu însă, nici unul dintre cei convocați n-au repons invitatii „venerabilului presidenț“*, și nici unul nu s-au dus la „sfat! Asupra acestui fapt, «fiecare cum i-e vreea», bucură-se ori să întristeze, căci cuvințe sunt și pentru una și pentru alta! «Conventiculii» cei mult huliti de «Tribuna» dlii Dr. Rațiu, de-ar fi oameni aşa de rēi precum și zugrăvea «Tribuna», ar avea drept să se bucură! Ei îl rugau pe dl president: «Mergi înainte că și în trecut, și nu provoca «criza» ce vedem că vrei să provoci, și noi te vom sprigini...» ear' pentru vorba aceasta au fost înfrângări de «dușmani ai neamului»... Eată-l acum în ce hal a ajuns. Cei-ce însă stiu ce însemnă și ce putea comitetul național nainte de ce dl Dr. Rațiu la sfatul alor d-alde Coroianu și Daianu, a dat cu băta în baltă, și văd ce mai poate azi, au cuvenit să se întristeze! Se pare că dl president s'a pătruns din seamă afară de «adeverul» vorbei „mult pot puțini buni împreună“. Erau în comitet vre-o 14—15 însă încă. D-sa a pachetat lucrurile să rămână numai cu 6 «buni», între cari dl Coroianu cel mai bun! Acum se vede că merge mai departe. Cu cât mai puțini, cu atât mai mult «bune» vor putea face...

Si mințește și batjocurește. Sub acest titlu primim pentru publicare următoarele reflexuni din Lugoj: «Intre scenele produse în coloanele «Tribunei» dela adunarea «Asociației», ca foarte caracteristică pentru «bunul simț» al redactorilor sei, găsim și aceasta: «Preacuvioșia Sa Musta rostește Credeul, cu «sobornicească și apostolicăscă» în ton înalt, rar, nasalic, oriental». E vorbă de rostirea Credeului în biserică română gr.-or. din Lugoj în ziua de Sfântă-Mărie, când s'a ținut adunarea «Asociației transilvane».

ca sănătatea iubit și tot adesea mă prinde un dor de moarte. Slăbiciune de nervi, urmările răsboiului! Si acum încă mi-au rămas fiori din frica grozavă ce am tras într-o noapte. Intuneric de-ți scăpăra pe dinaintea ochilor, nici un semn încotro să apuci, să nu cazi în ghiara dușmanului. — Era după un assalt, ai nostri se retrăseseră, eu cu cățiva soldați ne rătăciseră; unde și unde se auzia căte un gemet, mergeam în bobote împiedecându-ne de morți; mă prinse un tremur, de-mi clănțeau dinții ca mărgelele; noroc de un biet soldat, a ascultat la pămînt, s'a mai uitat la căteva stele ce se iviseră și într-un noroc așa pomenit. Am scăpat, dar nervii mi-său sdruncinat. Mi-ar mai trebui o lovitură morală și zeu ori aș nebuni ori mi-aș sbura creerii.

Aristiței căt ținură aceste vorbe, o gălbenă și coperise față, fără voe i-se încrețea sprincenele, și mușca buzele: ar fi voit cu orice preț să pună capăt vorbirii, dar stia că-i de prisos, când Alecu povestea despre răsboiu, era peste putință să-l opreasca. Căința și copri pentru moment conștița, dar numai ca o umbră foarte ștearsă. Căută priilegiu și să din casă. Alecu rămase fumând, fără cea mai mică bănuială. Era dintr-acei oameni, cari iubind nu văd, n'aud nimic, dintre acei ce cred că toate temele pot să înșele, numai a lor nu!

Colonelul nu se sfia de a merge chiar la Stănilescu, potrivind vremea, când căpitanul lipsea de acasă. N'avea de cine să se teamă, împrejur locuiau numai străini, de ordonanță nici atâtă, o singură dată 'i-a zis:

— Mă!
— Să trăiti, dle colonel!
— Peștele are glas?

Punerea între semnele citării a terminului «sobornicească» din cărțile noastre rituale vrea să fie ironie și *batjocură la adresa bisericii ortodoxe române*, care nu primește terminul «catolicească» în sensul lui Dr. Daian. «Tribuna» însă și mințește, căci nu «Preacuvioșia Sa» Musta, ci Preacuvioșia *Sa Augustin Hamsea*, directorul seminarului din Arad, a rostit credeul în biserică română gr.-or. din Lugoj. De ce această schimbare de nume?...

Din lipsa de spațiu răspunsul ce l'avem deja la litania cea de 3 săptămâni a d-lui Daian, va urma în noul viitor.

NOUTĂȚI

La temniță. Dl Dr. I. Rațiu a intrat și d-sa în temniță din Sibiu, Joi după amează, pentru a-și împlini osânda de 8 zile pentru subscrerea «Manifestului».

— Dl Simeon Dandea din Bucium-sat, a fost provocat de procurorul din M.-Oșorhei și plece îndată acolo spre a-și începe pedeapsa de 6 luni temniță la care a fost osândit pentru «afărare» contra vieții milenare. Dl Dandea a și plecat îndată la 23 Sept., Martia trecută.

Corul bisericesc din Deva. Nunică este bucuria noastră, când avem să spunem că o vorbă două despre corul bisericii române gr.-or. din Deva. Cetitorilor nostri le e cunoscută istoria lui și isprăvurile foarte însemnante ce acest tinere cor a arătat deja până acum. De astă-dată cu plăcere vestim, că acest cor a fost dus la Cebea pe Dumineca trecută de-a dat răspunsurile la sfânta liturgie. Cântă Liturgia în 4 voci de G. Dima, o compoziție artistică, grea, dar greutățile căreia corul devean le învinge spre multă mulțumire a celor ce-l ascultă. Nu putem din destul lăuda pe tinérul lui conducător, dl Toma Rosu, învățător în Deva, precum și pe toti membrii corului pentru frumoasele străduințe ce-și dau a ne face cinste prin cântarea domniei lor. Când E. S. Metropolitul a cercetat Luni biserica din Deva, aceeași cor, de astă-dată însă mixt, mai ales din copile tinere, a dat răspunsurile ceremoniale spre mare plăcere atât a E. Sale Metropolitului cat și a publicului întreg. Devenii pot fi mândri de corul lor ce aşa frumoasele spuri arată!

Din Seghedin. Despre starea prisonerilor nostri din Seghedin, unde acum se află închiși doi Români, am putut afla următoarele: Li se dă o mâncare ca și care mai rea nu se poate pentru prisoneri de stat, și oameni săraci fiind și neavând de nicări nici un ajutor, ca să-și cumpere cel puțin o mâncare mai bună, sănătății și aprimi ce li se dă. Abia au 2 ore pe zi, când le e iertat și eșe pe afară prin curte, și și atunci sub pază. A căntă nu le e iertat, că zice temnițierul: «taie la mierlă limbă!». Dar numai Românilor nu, prisonerilor Unguri și Jidovi le e iertat. Alor limbă (de cioră) nu li-o taie nime dacă căntă. Toată ziua, prisionerii români nu pot

Din Seghedin. Despre starea prisonerilor nostri din Seghedin, unde acum se află închiși doi Români, am putut afla următoarele: Li se dă o mâncare ca și care mai rea nu se poate pentru prisoneri de stat, și oameni săraci fiind și neavând de nicări nici un ajutor, ca să-și cumpere cel puțin o mâncare mai bună, sănătății și aprimi ce li se dă. Abia au 2 ore pe zi, când le e iertat și eșe pe afară prin curte, și și atunci sub pază. A căntă nu le e iertat, că zice temnițierul: «taie la mierlă limbă!». Dar numai Românilor nu, prisonerilor Unguri și Jidovi le e iertat. Alor limbă (de cioră) nu li-o taie nime dacă căntă. Toată ziua, prisionerii români nu pot

Reformata? — Cum te chiamă pe d-ta?

— Martonoși Șamu.

— Martonoși Șamu? Si ce lege tii?

— Reformata.

— Reformata? — Si-apoi aceea ce traistă e în mâna d-tale? Nu vezi că-i românească?

— Ba văd, dar și nevasta mea e Română, și o port că-mi place.

Sau «scandalizat» voinicosii gendarmi de acest răspuns la care nu s-au așteptat, și văzând că bunul cetățean nu vrea să înțeleagă asuțarea lor contra traistei românești, s'au uitat urit, cu dispreț la el, și au plecat mai departe, bombânind de nemulțumire.

— Să trăiti, nu!

— Nici tu să n'ai, înțelegi?

— Înțeles, să trăiti!

Scrisorile i-le purta un căprar credincios colonelului și om de afaceri al căpitanului.

Aristița era fericită, nici pic de mustare nu-i mai întuneca mintea. Câteodată amintindu-și de sfieala ce avea la început, rădea singură și-zicea: — «Cât eram de naivă, par că în lumea asta se poate ca o femeie frumoasă, să nu-și înșele bărbatul!» Galantomia colonelului și statonica iubirea, el cunoștea bine înimă acestor femei și adesea zicea cără prietenii:

— Iubirea femeilor lâncezește, se stinge chiar, pentru bărbatul care nu știe, ori nu poate să o hrănească mereu cu bani; pentru ele dărinția și galantomia din partea bărbatului și cea mai mare dovedă de iubire. Vișă intemplat vouă să iubiji vre-o femeie și să nu vă repete de căteva ori pe zi: «De tii la mine, cumpără-mi cutare ori cutare lucru». Astă și ceva înăscut femeilor; fără acest curios nu nărușă desăvârșire, un rău de care trebuie să profităm.

De astă și trecea între tovarășii de cel mai mare strengă, și că rar s'ar putea găsi o femeie pe care să nu o admenească el, credeau că el poate fura mintea chiar celor mai cinstite.

La gradină mai totdeauna Stănilescu se întâlnia cu colonelul. Femeile se uitau chioriș la Aristiță, zgârcindu-li-se înimă că n'a dat peste ele așa noroc: o priviu, o căntăruie și nu o găseau de loc frumoasă, pe când cursuri căte vrei, fiecare și adăugeau căte o

face altceva, decât să caute afară la lume printre cele zăbrele de fer, în vreme ce aerul cel reu le pricinuște dureri de cap, ear' mâncarea cea rea, dureri de stomac! Astă e soarte prinsionerilor nostri de stat, astăzi!

Petrecere cu joc în Hațeg. Azi, Sâmbătă în 26 Sept. n., se arangiază în chioscul hotelului «Concordia» (Baciu) din Hațeg, petrecere cu joc, din partea tinerimii industriale române! Venitul curat și procurarea orologiului bisericii gr.-or. de acolo. Începutul la 8 ore seara. Intrarea: de persoană 60 cr. În pauză se vor juca jocurile naționale «Călușerul» și «Bătuta»!

Pipăire de puls. Din jurul Albei-Iulie ni-se scrie, că dl adv. Filip din Abrud, a poftit pe dl Dr. Rațiu să facă o vizită prin Muntii Apuseni, că vor pune toate la cale să aibă o primire bună, prin ce ar demonstra în contra celor ce nu se mai închină tare națională. Ni-se spune însă, că partea cea mai mare a poporului și inteligența cea mai de speranță, care s'a arătat mai lucrătoare în anii din urmă, va sta recă în față acestei «pipăiri de puls». Interesant cum se pun acum pe «demonstrat» și «activitate» acei cari în vremile primejdiașelor lupte grele ale anilor din urmă, sedea tupilați, la adăpost.

Scoale milenare. Dintre cele 400 scoale de stat «milenare» ce guvernul unguresc a hotărât să deschidă în toamna astă, 9 au căzut în comitatul nostru: la Ilia, Șoimiu, Călan, Rușu, Macău, Lupeni, Hărău, Geledinti și Hoșdat. Au fost deschise în 15 Septembrie cu paradă milenară împînătă. Mai mare nedreptate nu-să a făcut prin asta la Șoimiu, unde nu-să răpit cu puterea scoala română confesională, lucru asupra căruia vom reveni. Rugăm și până atunci pe Români buni din aceste părți să ne descrie istoria punerii acestor scoale în mijlocul comunelor lor.

Le scoate ochi. Dl Samuil Martonoși, econom în Bacia (lângă Piski), și ginerele reprezentantului preot gr.-or. român Adam Groza de acolo. Deși d-sa e reformat, dar având soție română cu care trăește bine, nu poate ură pe Români și lucrurile românești. Nu de mult mergând la un tîrg, la Deva, și având în mâna o traistă făcută de soția d-sale, pe care era țesut și tricolor românesc, se trăsește că niște gendarmi îl opresc în loc.

— Cum te chiamă pe d-ta?

— Martonoși Șamu.

— Martonoși Șamu? Si ce lege tii?

— Reformata.

— Reformata? — Si-apoi aceea ce traistă e în mâna d-tale? Nu vezi că-i românească?

— Ba văd, dar și nevasta mea e Română, și o port că-mi place.

Sau «scandalizat» voinicosii gendarmi de acest răspuns la care nu s-au așteptat, și văzând că bunul cetățean nu vrea să înțeleagă asuțarea lor contra traistei românești, s'au uitat urit, cu dispreț la el, și au plecat mai departe, bombânind de nemulțumire.

Coadă. Bărbății bufniau de răs glumind pe geama lui Stănilescu și zavistuiind pe colonel, susținându-l să se potrivea de loc cu al cocoanelor, ei din contră o găseau frumoasă. Multă coadă. Bărbății bufniau de răs glumind pe geama lui Stănilescu și zavistuiind pe colonel, susținându-l să se potrivea de loc cu al cocoanelor, ei din contră o găseau frumoasă. Multă

Vara au petrecut-o bine, plimbări pe nopti senine ori întunecoase, de trumșea cărora nepășător era colonelul; trecuse de vîrstă când noptile farmecă. Iubia noptile nu pentru că erau senine ori bălăi, ci pentru că puteau avea mai lesne întâlniri; Aristiță pe de o parte căihăea pe Stănilescu de ce nu stăruie să ajungă major; iar pe de altă îl ocărea pe colonel că-i prea mojic, prea își la îndrăneală cu dînsa și că ea n'are să-i mai suferă mojicile: ce tot are se lehăească rău de femei, ba sunt așa, ba sunt așa?

— Nu înțeleg ce nevoe ai de el. Cred că meriti avansarea și ai o' capeți, deci nu trebuie să-ți pese de dînsul.

— Nu știi cum e în armată? O vorbă bună a colonelului face mai mul de cât ane de slujbă. Eu nu-l văd să fie obraznic, așa-el glumește: în răsboiu eram uneori așa de pește moralmente, că ne venia singuri să ne omorim. Cum venia el, nu era chip să nu răzi: uitam ce ne aștepta peste un ciasă două. 'Mi-a făgăduit cu siguranță că pe la toamnă sună major, am făgăduit și o masă oficerilor.

Vremea. nepriponita vreme, trecea mereu cu pasu-i lin și măsurat, și după vara prielnică adusește iarna cu nopti lungi și mohorîte cu viscol și ninsoare, cu zile fără soare și nopti fără stele. Dar nu gerul, nici crivetul pot pune stavili ibovnicilor. Ziua în amează

Boala de porci în Orăștie și jur.

Di Schulleri, fabricant de spirt din Orăștie, ținea pe lângă fabrica sa 5—600 porci de-i îngrișa. În 11 Sept. jitarii au adus la cunoștință inspectorului de hotar orășenesc, că pe holdele lui Schulleri, în calea spre Romos, au aflat 12 porci îngropati în gramele de gunoi! Inspectorul de hotar a făcut arătare în scris, *deja în aceeași zi*, primarului substitut. În 12 în Orăștie s'a publicat că dl Schulleri vinde porci foarte ieftin, care vrea să grăbească să cumpere. Au cumpărat mulți din Orăștie, Romos, Turda, Căstău, etc. cu prețuri adevărate mici de tot. Până în 15 a vândut mulți porci. În 15 a dus un transport de 160 porci la tren pentru Steinbruch, în fința de fată a căpitanului orășenesc și a veterinarului! Până la stație însă și învagonează, au murit 7 porci! Isbucnirea adăcă cu vre-o săptămână nainte, boala între porci! Si abia în

că cu voea nă luat parte la acel concert. Spre a nu rămânea publicul cetitor în rătăcire, doi abonenți ai «Foi Poporului» i-au scris acesteia o corespondență, dar deși au trecut aproape trei luni și onorata redacție a fost rugată și prin altă epistolă a publica acea corespondență, ea nici până azi nu s-a publicat și nici răspuns că de ce, nu li-să dat. Vă rugăm drept aceea, dle Redactor, să publicați în «Revista Orăștiei» răspunsul acesta:

E adeverat că teranimea și cei mai mulți din industrieșii, cu voia nă luat parte la acel concert, însă nu că doară nu și arătări pricepe chemarea, sau că nu s-ar să insufleți de petrecerile naționale, fără pentru că deși Reuniunea noastră de cântări, afară de vre-o 4—5 inteligență, sătăcării numai din terani și terance, totuși dnii arangiatori nu numai verbal nu spus, fără și pe placate au scris că după concert la petrecerea cu joc care va fi în sala de concert, teranimea respective industriașii nu vor putea lua parte, pentru că acea sală e numai pentru publicul „cel înalt!“ Va să zică: cântă opincă, plătește opincă și apoi afară din Balhaus!!

Eată greșala. Arangiatorii trebuie să poarte grije, ca și teranimea să aibă locul seu de petrecere, nu s'o chemi numai la concert, apoi s'o mîni acasă când «domnii» își petrec. De aci supărarea legiuitoră și dreaptă atât a poporului, cât și a meserieșilor. Ear' pentru aceasta nu e cu cale, nici cu dreptate să li-se arunce vorba, că «nu au fost la înălțimea chemării!» Cine i-a făcut să nu fie?

Și fiindcă raportorul «Foi Poporului» până când teranimii își face fel și fel de imputări, pe publicul «înalt» îl înalță până la al treilea cer, nu putem trece cu vederea a nu aminti și acea împregiurare, că dacă în Bistrița azi avem una dintre cele mai destoinice Reuniuni de cântări, apoi meritul nu e numai al inteligenței, ci în mare parte și al teranimii, care deși cu puțină carte, nă întârziat a-și lăsa lucrurile casnice, și a învăța notele în cel mai scurt timp, cât astăzi ne desfătează cu cele mai frumoase cântări românești.

Nu tăgăduim că și inteligența a contribuit atât materialicește cât și moralicește la compunerea și condescerea acestei reuniuni, și anume între toți partea leului a avut-o dl Dr. George Linul, advocat, președintele acestei reuniuni.

Dar' totuși dl raportor al «Foi Poporului», când s'a hotărât a lăuda inteligența și a huii poporul prin foi, a făcut un pas foarte greșit! Grosul poporului nu prin atari apucături se poate cuceră și duce mai departe înainte! Ear' «Foia Poporului», care publică hula la adresa teranimii, ear' apărea ei nu, greșește și mai tare!

Să fim aspri, dar' drepti!

Gregoriu Radu, Ales. Cilica, Stefan Sas,
pădură. *zidă.* *intr. de zidă.*

Vălișoreni la „milleniu“.

Vălișoara, Sept. 1896.

D-le Redactor,

Pe multe locuri s'a aflat gunoi în poporul român, de său lăsat să fie duși la Pesta, dar' așa de mulți nepricepuți, ca în notariatul Vălișorei, nu!

Aceasta este o dovadă, că cetezatul notar maghiar Szabó Géza, se pricepe la amărărea și stricarea poporului, de minune. I-a luat pe oameni și cu binele și cu răul. Unde n'a ajutat vorba vicleană și rachiul, a luat amintirea, înjurătura, înfricarea! E acel notar care s'a lăudat că o să cumpenească oamenii de sub conducere sa, să umble 7 înși cu un „laibăr“!

E de însemnat, că poporul din notariat a fost cu plângere contra notarului pe la fisogăbirul, pe la vicișpanul, fișpanul. A vrut să-l tragă la răspundere pentru păcatele sale. A rugat pe Măriile-Lor să-i mantue de „cel rău“, dar' corb la corb nu scoate ochii! Măriile-Lor au înfruntat pe bieții terani amăriți,

odată că său dus prea mulți, altă-dată că au fost prea puțini, și altă-dată că »umplu trepte de tină!«

Se zice că numitul notar ar fi fost depus, dar' cu niște pedepse ușoare, căci, vezi Doamne, omul acesta face fapte »patriotice«. Sărmănei nepricepuți, cari vă lăsați duși de ată de un astfel de om, care astfel de »bine« vă face!

De altcum spre măngăierea noastră, nici din Vălișoara nă fost nici un om de dai Doamne. Notarul a putut îndupela numai pe niște »dăji de potcă«: Rovinar Aron, Bedea Gerasim, Popa Petru, Sina Vasile, Avram Laslo, Chert și Căndeș. Toți aceștia de când au fost la Pesta, sunt urgiști de toți cari îi cunoști! Așa și trebuie!

Sunt vrednici însă de toată lauda, fruntași comunei Vălișoara, cari pe lângă toate înjurăturile (pe cari mi-e rușine a le scrie, dar' gura aceluia »patriot« le-a rostit) nu au voit să meargă odată cu capul! Au zis, că dacă-i »musai«, atunci să vină să-i lege și să-i ducă! Intre acești vrednici fruntași din Vălișoara, numesc pe dl Toader Vraciu, Tovie Resiga, Aron Muntean al diacului, Alexandru Andriescu, Tovie Andreș, Sandru Resiga, Aron Rovinar Florea, Lazar Rovinar, Nicolae Rovinar și alții! Onoare lor!

FEL DE FEL

Căți străini sunt în Paris. Eată căți, după datele statistice ale poliției de acolo. Sunt: 7 abisinieni, 4 alți africani, 52.773 germani, 5625 americanii din nord, 1 handoran, 21.328 englezi, 449 argentinii, 11.616 austriaci, 78.693 belgieni, 43 boliviensi, 1216 brazilieni, 141 bulgari, 231 chilieni, 47 chinezi, 238 columbiani, 9 Kosta-Riceni, 5 dahomeeni, 829 danezi, 32 dominicanii, 12 egipieni, 65 equatorieni, 5673 spanioli, 1198 greci, 21 guatemaleni, 180 haiteni, 1 indian, 47.662 italieni, 46 sembrugreni, 319 marocani, 17 mexicanii, 7 din Monaco, 432 muntenegreni, 1 nubian, 8 paraguiani, 64 persani, 218 peruvieni, 526 portughezi, 2043 Români, 14.487 ruși, 26 salvadorenii, 203 sârbi, 5 siamezi, 1122 suedezi, 44.922 elvețieni, 2 tripolitanii, 2224 turci, 98 uruguiani, 174 venezueleni, 6768 olandezii și 13 hondureni, 25 tunisieni. Adeca în total: 282.626 de străini.

*
Mașină teribilă!

Mulți când vreau să spună o minciună de care să stee soarele în loc, spun pe aceea cu mașina, în care pe-o parte bagi porcul întreg, și pe cealaltă își es din ea cărnătata afară, fără macar să te mai gândești la ei.

Intr'o zi un mincinos, auzind pe altul povestind cu mult ifos pe cea de mai sus, făcă un semn ca și-când își spune cineva un fleacă și o porni el:

„Si eu am auzit de mașina aceea, zise, însă la drept vorbind, ea nu e nimic pe lângă alta văzută de mine la un vecin.

„In mașina aceasta, văzută la vecin, bagă omu porcu 'ntreg, es cărnătăii afară, și dacă nu-ți plac cum sunt făcuți, bagi cărnătăii la loc și ese porcul ear' întreg pe dincolo.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Septembrie st. n.

Budapest: 61 76 77 79 13

Tragerea din 19 Septembrie st. n.

Timișoara: 56 17 49 54 64

Tragerea din 16 Septembrie st. n.

Sibiu: 16 77 6 84 43

CALINDARUL SĂPTĂMÂNEI
dela 15—21 Septembrie st. v.

Zilele Călindarul vechi Călindarul nou

Dum. d. Înălt. s. Crucii, gl. 1, sf. 7

Dum.	15 S. Mc. Nichita Rom.	27 Cos. Dam.
Luni	16 Mta. Eutimia	28 Venț. reg.
Martă	17 Mucenita Sofia	29 Michail Ar.
Merc.	18 Cuv. Eumenie	30 Ieronim
Joi	19 Muc. Trofim	1 Oct. Rem.
Vineri	20 Muc. Eustatie	2 Leode ar
Sâmbă.	21 Apost. Codrat	3 Candid Oct.

4162—895
tkkvi szám

132 (462) 1—1

Arveresi hirdetmény.

A hátszegi kir. jibiróság mint tkkvi hatóság Ionașcu Todor jóvalcseli lakos Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtatónak Diák János jóvalcseli lakos végrehajtás szenvédő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtatónak 101 frt tőke, ennek 1894. évi március hó 3-ik napjától járó 6% kamatai, 27 frt 95 kr. eddig megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 9 frt 15 kr. és a még felmerülendő költségek iránt követelésnek kielégítési végett Diák János végrehajtást szenvédőnek a dévai királyi törvényszék (hátszegi kir. jibiróság) területéhez tarozó jóvalcsel községi 14. sz. telekkönyvben A 1—3, 5—22 részről foglalt ingatlanokból 1/3 részről tevő jutalékát rendszámonként részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezeti összeg 434 frtot tevő kikiáltási árban az 1896. évi november hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Jóvalcsel közsé-

génék előljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen alul is elfogja adatni.

Árverelési szándékozók tartoznak bánpénzről az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanúsító szabály szerű elismervényt átszolgáltatni. Végrehajtás követelése erejéig készpénz nélkül árverelhet.

Vevő köteles a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a másik fele részét pedig ugyanazon napról számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 6% kamataival, szabály szerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál befizetni, a bánpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

A királyi jibiróság mint tkkvi hatóság.

Hátszegen, 1896. április 10-én.

Savu,
királyi albiro.

„FAGETANA“, INSTITUT DE CREDIT SI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI în Facset (Banat)

acoardă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuționa după interesele capitalisate și ridicate.

Depunerile și ridicările se pot efectua și prin postă.

Direcționea.

„DETUNATA“, INSTITUT DE CREDIT SI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII

Se diul: BUCUM, p. u. ABRUD (Abrudbánya).

93 (464)

întemeiată în 1895.

12—15

Capital de acții: florini 30.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul.

Depunerile se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

Direcționea institutului.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie un

Stabiliment de flori

și sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu ori-si-ce fel de flori!

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuează îndată comande de buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte

etc. cu cele mai moderate prețuri.

Comandele din afară se efectuează îndată și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

florăreasă.

11—26

BUCHETE DE NUNTA